

Behandling af brystkræft efter operation

Denne information supplerer vores mundtlige information om den behandling, vi anbefaler dig. Informationen er tænkt som en hjælp til at få overblik over behandlingen. Dine pårørende kan også have gavn af at læse informationen.

Du har nu overstået operationen for brystkræft. Selvom hele svulsten er fjernet ved operationen, er der i nogle tilfælde risiko for, at enkelte kræftceller er efterladt i operationsområdet eller andre steder i kroppen.

Derfor suppleres den kirurgiske behandling i mange tilfælde med strålebehandling mod operationsområdet og med medicinsk behandling for at forhindre, at disse kræftceller begynder at vokse igen og danne nye kræftsvulster på et senere tidspunkt.

I et senere afsnit af denne patientinformation er angivet, om du tilhører den gruppe, som vi vil tilbyde strålebehandling.

Vi vil tilbyde dig medicinsk behandling, som omfatter behandling med celledræbende stoffer (kemoterapi) og anti-østrogebehandlingen.

Planen er at starte med kemoterapi. Når kemoterapien er afsluttet, vil anti-østrogebehandlingen blive påbegyndt og du vil få yderligere skriftlige informationer om anti-østrogebehandlingen.

Kemoterapi

Kemoterapi virker ved at slå kræftceller ihjel. Der findes mange forskellige slags kemoterapi. De adskiller sig i deres virkning og i deres bivirkninger. For at øge virkningen af kemoterapien gives ofte flere stoffer i kombination. De kemoterapistoffer, som anvendes hedder epirubicin og cyclofosfamid, forkortet EC, samt paclitaxel.

Hvordan foregår behandlingen?

Kemoterapien gives i væskeform ind i en blodåre via et drop i løbet af en ½ - 1 time. De første 3 behandlinger er med EC og gives hver 3. uge, og de efterfølgende 9 behandlinger er med paclitaxel og gives ugentligt.

Hvilke bivirkninger kan optræde?

Celler, som deler sig, er følsomme for kemoterapi. Det er derfor kemoterapien virker mod kræftceller. Men også kroppens raske celler hæmmes i nogle tilfælde. Det drejer sig især om celler i hårsække, i tarm og slimhinder samt de celler i knoglemarven, som danner blodlegemer.

Efter behandlingen kan der i de første døgn komme bivirkninger i form af almen utilpashed, kvalme, opkastning, diarre og hos enkelte irritation af slimhinder i øjne og mund. Endvidere kan der hos nogle være en let øget risiko for infektioner 1-2 uger efter behandlingerne. Du vil få udleveret forebyggende kvalmestillende medicin. Hvis du til trods herfor efter behandlingerne får udtalte bivirkninger eller feber skal du kontakte os. De fleste af disse bivirkninger kan lattes med medicin.

Hos kvinder før overgangsalderen kan behandlingens indvirkning på hormonbalancen betyde, at menstruationerne bliver uregelmæssige, eller at de ophører. Hvis menstruationerne ophører under behandlingen, vil de i nogle tilfælde, specielt hos yngre kvinder, komme igen et stykke tid efter at behandlingen er afsluttet. Hvis de ophører helt, betyder det, at overgangsalderen indtræder. I tilslutning til overgangsalderen kan der hos nogle opstå forskellige, som regel forbigående, symptomer på grund af den ændrede hormonbalance. Hyppigst ses hovedpine, humørsvingninger og ledsmerter

Kemoterapi medfører hårtab, og alle vil i en periode have behov for paryk. Hos enkelte patienter, der er behandlet med meget store mængder af epirubicin, kan der opstå en svækkelse af hjertemusklen. Den mængde epirubicin, der bliver givet ved efterbehandlingen af brystkræft, er imidlertid langt mindre, og risikoen for svækkelse af hjertet er derfor meget ringe.

Hvis epirubicin ved indsprøjtningen siver ud gennem blodåren, kan det forårsage beskadigelse af det omgivende væv. Det er derfor vigtigt, at indsprøjtningen gives i en åre med god blodgennemstrømning.

Behandling med paclitaxel kan i sjældne tilfælde medføre en overfølsomhedsreaktion med hudkløe, åndenød samt fald i blodtrykket. For at forebygge disse bivirkninger, bliver der givet forebyggende medicin før hver behandling. Hvis de alligevel optræder, vil der blive givet speciel medicin mod overfølsomhedsreaktionen.

Der kan ligeledes ved behandling med paclitaxel komme nedsat og/eller ændret følesans i hænder og fødder. Andre bivirkninger kan evt. optræde, og hvis det sker, vil vi forsøge at behandle og lindre dem bedst muligt.

De fleste bivirkninger aftager gradvist og forsvinder, når behandlingen er afsluttet. Enkelte kan dog, selv efter lang tid, have gener efter behandlingen – ex. træthed og føleforstyrrelser.

Forholdsregler

Du kan omgås din familie og venner som vanligt. Hvis du kan blive gravid, skal du anvende sikker svangerskabsforebyggelse i hele behandlingsforløbet og indtil seks måneder efter afsluttet behandling, idet der kan være risiko for fosterskader. Lægemiddelstyrelsen i Danmark anser anvendelse af spiral for sikker svangerforebyggelse.

Strålebehandling

Når du har overstået kemoterapien, vil du, hvis du har fået foretaget brystbevarende operation eller hvis sygdommen på operationstidspunktet havde bredt sig til lymfeknuder i armhulen eller hvis svulsten i brystet var større end 5 cm, blive tilbudt strålebehandling mod brystet eller mod forsiden af brystkassen, i alt mellem 15 og 35 gange.

I specielle tilfælde er det ønskeligt at give strålebehandlingen snarest muligt efter operation, og den vil derfor tidsmæssigt falde indenfor den periode, hvor der gives kemoterapi.

Du vil få yderligere information om strålebehandlingen.

Frivillighed

Det er frivilligt at modtage behandlingen. Hvis du er påbegyndt behandlingen, kan du altid senere vælge igen at ophøre hermed.

Undersøgelser under behandlingen

Hver 3. uge under kemoterapien skal du have taget blodprøver og tale med en sygeplejerske. I forbindelse med den 4. behandling og 3 uger efter sidste behandling taler du også med en læge. Du vil her kunne stille spørgsmål af betydning for din tidligere sygdom.

Hvis du får nye symptomer, vil vi opfordre dig til at kontakte os, så vi kan tale med dig herom, og eventuelt foreslå yderligere undersøgelser. Du skal selv være opmærksom på nyopståede smerter, hoste, åndenød, og nyopståede knuder omkring arret, i armhulen eller i det andet bryst.

Når din behandling er afsluttet

Når den efterfølgende behandling med antihormon er afsluttet vil vi lave en aftale med dig om den videre kontakt med afdelingen, herunder om du ønsker selv at koordinere dine aftaler med afdelingen eller om du ønsker en fast plan for kontakterne.

Vi anbefaler, at du med regelmæssige mellemrum får foretaget mammografi. Herudover anbefaler vi ikke undersøgelser med henblik på tidlig opsporing af tilbagefald eller ny kræftsygdom.

Hvad kan du selv gøre

Det vil gavne dig, at motionere regelmæssigt og at holde dig så normalvægtig som muligt. Derudover skal du spise så sundt og varieret som muligt. Vi anbefaler ikke, at du tager kosttilskud.

Hvem kan få oplysninger fra din journal?

I Danmark foregår behandlingen af brystkræft efter vejledning af Den Danske Brystkræftgruppe (DBCG), som blev oprettet i 1977 for at forbedre behandlingsresultaterne og for at sikre, at alle patienter i Danmark, uanset afdeling, får tilbudt behandling efter helt samme retningslinier. Det betyder også, at visse oplysninger om sygdommen i din journal vil blive registreret af DBCG og senere indgå i videnskabelige rapporter. Det samme gælder eventuelle videnskabelige undersøgelser foretaget på vævsprøver fra knuden, som blev fjernet, eller på blodprøver. Der vil dog på intet tidspunkt blive offentliggjort oplysninger, som kan henføre til dig personligt.

Andre spørgsmål

Er der andre spørgsmål du ønsker at drøfte med os, står vi til rådighed.

PATIENTENS ACCEPT

Jeg giver hermed mit samtykke til:

- At oplysninger i min journal vedrørende brystkræftsygdommen registreres i det danske brystkræftregister (DBCG). Registeret er underlagt den danske registerlov.
- At det overskydende væv jeg fik fjernet ved operationen må opbevares på hospitalet eller i det danske brystkræftregister.
- At mine data og væv i anonymiseret form må anvendes i videnskabelige undersøgelser.
- At jeg i fremtiden kan kontaktes med henblik på evt. deltagelse i videnskabelige undersøgelser.

Patientens navn:.....

CPR nr:.....

Dato:..... Underskrift:.....